

Молочна продуктивність корів в залежності від їх живої маси, віку першого осіменіння та отелення

Анатолій Васильович ДИМЧУК
Людмила Петрівна ПОНЬКО

Анотація. У даній роботі досліджено залежність молочної продуктивності корів від їх живої маси, віку першого осіменіння та отелення в стаді ТОВ «АТЗТ Мирне» Кіцманського району Чернівецької області.

Встановлено, що при збільшенні живої маси корів від 300 до 450 кг надій підвищується на 699,3 кг, молочний жир – 28,9 кг та молочний білок – 25,2 кг ($P < 0,05$, $P < 0,01$).

Коефіцієнти кореляції між живою масою при першому осіменінні первісток та їх надоєм (0,185), кількістю молочного жиру (0,192) та білку (0,182). Частка впливу живої маси при першому осіменінні тварин на надій, кількість молочного білку та жиру складала 15,1-19,1 %.

Найвищий надій, кількість молочного жиру та білку були у тварин, яких вперше було осіменено у 16,1-18,0 міс. – 6875,8, 266,6, 227,1 кг відповідно ($P < 0,05$). Частка впливу віку першого осіменіння на надій, кількість молочного білку і жиру становила 5,7-9,5 %.

При підвищенні живої маси до 550 кг – зростає молочний білок на 10,8 кг, жир – 11 кг та надій – 312,9 кг.

Встановлено значний вплив живої маси корів при першому отеленні на їх надій, кількість молочного жиру і білку (15,3-22,9 %), що доводить ефективність інтенсивного вирощування ремонтних телиць.

Найбільший надій, кількість молочного білку та жиру мали первістки, які вперше отелилися у віці 25,1-27,0 міс. – 6510,2, 217,0 та 252,3 кг відповідно ($P < 0,05$).

Коефіцієнти кореляції між віком первісток при першому отеленні та їх продуктивністю були в межах -0,088-0,240. Частка впливу віку першого отелення на надій, кількість молочного білку та жиру складала 20,7-23,6 %.

Ключові слова: корови, продуктивність, жива маса, осіменіння, отелення, частка впливу, кореляція.

Основним завданням фахівців у молочному скотарстві є підвищення продуктивності тварин. Молочна продуктивність корів залежить від багатьох чинників: породи, середовища, в якому реалізується генетичний потенціал корови, генотипу тварини. Підвищення молочної продуктивності – актуальне і складне завдання для селекціонерів. Чисельні дослідження науковців доводять, що молочна продуктивність тварин значною мірою залежить від їх живої маси. Адже жива маса є показником загального розвитку та вгодованості корів. Великі особини поїдають більше кормів, які необхідні для утворення молока [1-4].

Великий вплив на молочну продуктивність корів-первісток та тривалість їх господарського використання має інтенсивність вирощування, жива маса і вік

при першому осіменінні та отеленні. Тварин потрібно осіменяти тоді, коли жива маса сягає 70 % живої маси дорослої корови. Багаточисельні дослідження доводять, що ефективність відтворення молочних тварин значною мірою залежить від віку першого осіменіння і отелення. Доведено, що вік першого осіменіння та отелення корів має значний вплив на їх молочну продуктивність та прояв основних селекційних ознак. Саме тому, при організації відтворення тварин приділяють значну увагу вищеперерахованим показникам [2, 3]. Оптимальний вік першого отелення первісток залежить від їх індивідуальних та породних особливостей [4, 5].

Метою наших досліджень було вивчення впливу перерахованих вище показників на молочну продуктивність первісток української червоно-рябої молочної породи.

Дослідження проводились за матеріалами первинного племінного обліку в стаді ТОВ «АТЗТ Мирне» Кіцманського району Чернівецької області за матеріалами СУМС «Інтесел Орсек».

Результати наших досліджень свідчать про вплив живої маси первісток при першому осіменінні на їх подальшу молочну продуктивність. Так, при збільшенні живої маси корів від 300 до 450 кг надій підвищується на 699,3 кг, молочний жир – 28,9 кг та молочний білок – 25,2 кг ($P < 0,05$, $P < 0,01$). Подальше збільшення живої маси первісток не має суттєвого впливу на підвищення молочної продуктивності, але вона залишається на досить високому рівні – 6697,1; 260,1 та 223,0 кг відповідно.

Встановлено коефіцієнти кореляції між живою масою при першому осіменінні первісток та їх надоем (0,185), кількістю молочного жиру (0,192) та білку (0,182). Частка впливу живої маси при першому осіменінні тварин на надій, кількість молочного білку та жиру складала 15,1-19,1 %.

При дослідженнях залежності продуктивності корів-первісток від віку їх першого осіменіння встановлено, що найвищий надій, кількість молочного жиру та білку були у тварин, яких вперше було осіменено у 16,1-18,0 міс. – 6875,8, 266,6, 227,1 кг відповідно ($P < 0,05$). Частка впливу віку першого осіменіння на надій, кількість молочного білку і жиру становила 5,7-9,5 %.

Проведені дослідження доводять, що жива маса первісток при першому отеленні має вплив на їх продуктивність. При підвищенні живої маси до 550 кг – зростає молочний білок на 10,8 кг, жир – 11 кг та надій – 312,9 кг. При збільшенні живої маси до 551 кг і вище молочна продуктивність тварин не збільшується, проте залишається на досить високому рівні – 220,1 кг, 257,1 та 6682,7 кг відповідно. Коефіцієнти кореляції між живою масою первісток при першому отеленні та їх молочною продуктивністю становили -0,072-0,113. Встановлено значний вплив живої маси корів при першому отеленні на їх надій, кількість молочного жиру і білку (15,3-22,9 %), що доводить ефективність інтенсивного вирощування ремонтних телиць.

Згідно наших результатів досліджень – вік першого отелення первісток впливає на їх майбутню продуктивність. Найбільший надій, кількість молочного білку та жиру мали первістки, які вперше отелилися у віці 25,1-27,0 міс. – 6510,2, 217,0 та 252,3 кг відповідно ($P < 0,05$). Найменші показники молочної

продуктивності мали корови-первістки, які вперше отелилися у віці 29,1–31,0 місяців. Їх надій склав 6017,2 кг, кількість молочного білку та жиру – 198,6 та 234,7 кг відповідно ($P < 0,05$).

Коефіцієнти кореляції між віком первісток при першому отеленні та їх продуктивністю були в межах -0,088-0,240. Частка впливу віку першого отелення на надій, кількість молочного білку та жиру склала 20,7-23,6 %.

Джерела та література

1. Климковецький А. А., Носевич Д. К. Продуктивність первісток української чорно-рябої молочної породи за різного вагового росту телиць. *Animal science and food technology*. Vol.11, № 3, 2020. P. 22–33. DOI: <https://doi.org/10.31548/animal2020.03.022>.

2. Федорович Є., Щербатий З., Бондар П. Вплив показників відтворної здатності на молочну продуктивність корів. *Тваринництво України*. № 2. 2014. С. 38–41.

3. Fedorovych Y., Fedorovych V., Mazur N., Bodnar P. & Fil F. (2019). Reproductive ability of cows and their descendants of different generations. *Bulletin of Sumy National Agrarian University. The Series: Livestock*. 4(39). 20–27. <https://doi.org/10.32845/bsnau.lvst.2019.4.3>.

4. Шарапа Г. С., Демчук С. Ю., Бойко О. В. Відтворювальна здатність і продуктивність корів залежно від віку запліднення телиць. *Розведення і генетика тварин*. Вип. 61. 2021. С. 207–215. DOI: <https://doi.org/10.31073/abg.61.24>.

5. Шпетний М. Б., Заболотна В. К., Гришин С. Ю. Молочна продуктивність та відтворювальна здатність корів залежно від генетичних та паратипових чинників. *Вісник Сумського національного аграрного університету. Серія «Тваринництво»*. Випуск 4 (47). 2021. С. 33–42. DOI: <https://doi.org/10.32845/bsnau.lvst.2021.4.6>.